

VYSVĚTLIVKY

K ČESKÉMU STUDIJNÍMU PŘEKLADU BIBLIE

V tomto přehledu jsou informace často zjednodušeny. Podrobnější informace jsou ve vysvětlivkách přímo v Bibli na stranách 1499 až 1504.

ZNAČKY A VYZNAČOVÁNÍ PŘÍMO V TEXTU

vedu^{o23} – odkazuje do sloupce biblických **odkazů** na okrajích stránky, čísla odkazů jsou předsazena bez písmene „o“

(Žhavý vítr)^{t9} – odkazuje na **textové poznámky**, (pokud se poznámka týká více slov, jsou vymezena indexovými závorkami)

Patrůsu^{v3} – odkazuje na **výkladové poznámky, oddíl poznámek** je umístěn ve spodní části stránky

³ptáčník – číslo nebo písmeno před slovem odkazuje na **gramatické či lexikální indexy** (viz seznam níže)

Slova (nutná v češtině k porozumění) **přidaná překladateli** proti originálu jsou sázena *kurzívou*.

INDEXY VE STARÉ SMLOUVĚ

a) gramatické

- 1 sg., jednotné číslo (*singulár*)
- 2 du., dvojné číslo (*duál*)
- 3 pl., množné číslo (*plurál*)
- 4 m., mužský rod (*maskulinum*)
- 5 f., ženský rod (*femininum*)
- 6 pro femininní podmět užito slovesa v maskulinu
- 7 podstatné jméno
- 8 označení země či lidu
- 9 jiný tvar jména než uvádí český překlad
- 10 neurčeno
- 11 určeno (členem, zájmenem, vazbou)
- 12 apozice (prosté přiřazení bez gramatické závislosti)
- 13 casus pendens, syntakticky vyčleněný podmět
- 14 samostatné zájmeno
- 15 jméno nebo sloveso má navíc zájmenný sufix
- 16 infinitiv absolutní
- 17 infinitiv konstruktivní (vázaný)
- 18 participium činné
- 19 participium trpné
- 20 perfektum
- 21 imperfektum
- 22 imperativ
- 27 hapax legomenon, jediný výskyt v StS / NS
- 28 písařské opravy
- 31 není zcela jasné, která osoba je míněna
- 32 řečnická otázka

b) lexikální

- 50 *‘dámá* půda > země / prst
- 51 *‘-m-r* říci > odpovědět / zeptat se / myslet si
- 52 *b-w-’* jít > při- / vytáhnout / proniknout / naplnit / dosáhnout
- 53 *bajit* dům > palác / rodina / domů (h.: do svého domu) / chrám / vnitřek / domácnost
- 54 *ben* syn > vnuk / potomek / mláďe / žák
- 55 *b-q-š* hledat > chtít / usilovat / žádat
- 56 *básár* maso > tělo / tvorstvo / tělesný / úd
- 57 *bat* dcera > vesnice
- 58 *dábár* slovo > věc / čin / záležitost / zpráva
- 59 *derek* cesta > směr / kolem / jednání / způsob

- 60 *d-r-š* hledat > dotázat se / pátrat / poptat se
- 61 *Él* Bůh / bůh [označeno všude pro odlišení od jiného, častějšího tvaru Elohim]
- 62 *gój* národ > pohanský národ / pohan
- 63 *hinné* hle > podívat se / zde (výraz upoutávající pozornost k něčemu)
- 64 *h-j-h* být / stát se > mít / zůstat / nastat / dopadnout / dostat / přijít
- 65 *h-l-k* chodit > žít
- 66 *‘iš* muž > člověk / každý / nikdo / někdo / jeden
- 67 *j-c-’* vyjít > táhnout / vytáhnout / vytékat
- 68 *jád* ruka > moc
- 69 *JH* krátký tvar Božího jména
- 70 *jóm* den > čas / rok / život
- 71 *j-r-d* sestoupit > přijít / odejít / plynout
- 72 *k-r-t* (vazba *kárat berít*) „rozseknout“ > uzavřít smlouvu
- 73 *léb* srdce > rozum / mysl / mínění / odvaha / život / svědomí
- 74 *lámmá* proč
- 75 *lechem* chléb > pokrm / potrava
- 76 *mádúa* proč
- 77 *mal’ach* anděl > posel
- 78 *nefeš* duše > člověk / sám / touha / chuť / vůně / duch
- 79 *n-t-n* dát > učinit / ustanovit / uvalit / proměnit
- 80 *pé* ústa > příkaz / svědectví
- 81 *páním* tvář > před / přítomnost / povrch
- 82 *róš* hlava > předák / vrchol / počátek
- 83 *rúach* duch > dech / vítr
- 84 *sefer* svitek > kniha
- 85 *šófar* beraní roh / trubka
- 86 *š-m-‘ + l-/b-* „slyšet k/v hlasu *někoho*“ > uposlechnout
- 87 *š-w-b* vrátit > zménit / znovu / přestat / zastavit
- 88 *‘-l-h* vystoupit > vytáhnout / přijít / vstoupit
- 89 *‘ám* lid > národ
- 90 *‘-š-h* dělat > plnit / páchat / způsobit / prokazovat / slavit / pécť
- 91 *Elóah* Bůh / bůh (označeno všude pro odlišení od jiného, častějšího tvaru Elohim)

INDEXY V NOVÉ SMLOUVĚ

Z číselných indexů se používají jen některé:
1, 2, 3, 27 a výjimečně 18 pro přítomný participium
Dále se používají následující značky:
h historický přítomný čas u ř. slovesa (Mt 2,13)
f budoucí čas, u kterého je formálně možný jak dokonavý, tak i nedokonavý vid

s jeden ř. výraz vyjádřen v češtině více slovy
c v ř. je člen
p ř. sloveso je v perfektu
m slovo je překladem ř. *sóma* nebo jeho odvozenin
x slovo je překladem ř. *sarx* nebo jeho odvozenin
r slovo je překladem ř. *rhéma*

ZKRATKY A SYMBOLY

– vypouští
\$ velké rozdíly mezi překlady
& většina
/ nebo
// paralelní místo (shodné nebo téměř shodné)
[?] přesný význam neznámý
:: protiklad
~ volněji
+ přidává

h. (v souvislém textu) hebrejsky /-ý / hebrejšтина
HL hapax legomenon, jediný výskyt v StS / NS
hov. hovorově
impf. imperfektum nebo jiný aktualizující čas, obv. pro nedokonavý děj
impv. imperativ, rozkazovací způsob
inf. infinitiv
juss. jussiv (přací význam slovesného tvaru)
K *ketib*, zapsaný text h. / aram. originálu StS
kp., kpp. kapitola / kapitoly
koh. kohortativ, voluntativ, energikus (vybízející slovesný tvar)
kolekt. kolektivum
lat. latinsky
m. maskulinum, mužský rod
mn. mnoho / mnohé / četné
n. (v souvislém textu poznámky) nebo
n.: „nebo“ alternativní český překlad uvedený v poznámce, který by mohl být i v textu
n~: „nebo volněji“ případy, kde překladatelé nechali doslovnější význam a je třeba uvést i volnější
neurč. neurčený výraz (obv. nemá určitý člen)
NS Nová smlouva
obv. obvykle / obvyklý
ozn. označuje / označují ...
p/p. poznámka
pas. pasivní slovesný tvar
per. perský
pf. perfektum (faktický čas, obv. dokonavý)
pl. plurál, množné číslo
prav. pravděpodobně
př. překlad

ptc. participium
pu. h. *pu'al* – h. odvozený kmen, viz q.
q. h. *qal* – základní h. slovesný kmen.
Q *qeré*, tradiční čtení zapsaného originálu StS
rkp / rkpp rukopis / rukopisy
ř. řecky / řecký / řečtina
ř.: česky vyjádřený doslovný význam řeckého originálu nebo nejobvyklejší význam ekvivalentu (určeno pro čtenáře obeznámené s řečtinou)
s. substantivum, podstat. jméno
sg. singulár, jednotné číslo
slsled slovosled
slso sloveso
srv. srovnaj
střv. středověk / středověký
StS Stará smlouva
stv. starověk / starověký
syr. syrsky
TqS *tiqqúné sóferím*, písařské opravy
urč. určený výraz (obv. určitým členem)
v. / vv. verš / verše
var. varianta, různočtení
zn. znamená

Texty a literatura

Aq Aquila
BKR Kralická Bible podle posledního vydání z r. 1613
ČEP Český ekumenický překlad
ČSP Český studijní překlad
LXX Septuaginta
Pš Pešitta, syrský překlad
SP Samaritánský Pentateuch
Tg Targum, aramejský překlad standardní h. text StS (masoretský)
TM Vulgáta, latinský překlad